

LWET

Honderd vragen over je computer

AANSCHAF	2
ONDERHOUD	3
OPWAARDEREN.....	5
NETWERKEN	7
ONGEWENST BEZOEK.....	8

Aanschaf

1. Ik wil een nieuwe bureaucomputer. Wat moet ik kiezen?

Dat hangt ervan af hoeveel u wilt besteden en wat u ermee wilt doen.

2. Ik wil vooral tekstverwerken, emailen en Internetten.

Dan kunt u toe met een basismodel. Redelijk standaard is een Intel Celeron-processor van 2,6 GHz, een werkgeheugen van 512 MB, een harde schijf van 80 GB, een geïntegreerde video- en geluidskaart, een cd-brander en een dvd-station, een 56 k-modem (voor inbel internetters) en een 10/100 Mbit netwerkkaart (voor breedband en een thuisnetwerk). Plus een 15 inch TFTmonitor. Met flink wat USB-poorten kunt u veel randapparaten aansluiten.

3. En de software?

De meeste pc's hebben het besturingssysteem Windows XP aan boord. Dit bevat al een mail- en internetprogramma. Vaak wordt Microsoft Works meegeleverd voor tekstverwerking.

4. Ik wil foto's bewerken en kerstkaarten maken.

De basiscomputer heeft al zo'n grote harde schijf dat deze ruimschoots volstaat (zet uw foto's regelmatig over op cd of dvd). Verder is een ingebouwd apparaat om geheugenkaartjes (van digitale camera's) te lezen handig. Voor fotobewerking heeft u speciale software nodig; soms wordt deze gratis meegeleverd met uw camera.

5. Ik wil video's bewerken.

Met een zwaardere processor (AMD Athlon XP of Intel Pentium 4) en veel werkgeheugen gaat dat veel sneller. Koop ook een flinke harde schijf (120 of 160 GB). Voor een digitale camcorder heeft u een FireWire-aansluiting nodig, voor een analoge camcorder een analoge video-ingang, ingebouwd of via een extern kastje dat u op de USBpoort aansluit.

6. Ik speel veel spelletjes.

De basiscomputer volstaat voor doorsneespelletjes. Bent u een fanatieke 3D-gamer, overweeg dan een krachtige grafische kaart en een zwaardere processor (AMD Athlon XP of Intel Pentium 4). De echte liefhebber neemt nog een meerkanaals Dolby geluidskaart en een 5.1 speakerset voor de échte 3D-ervaring. Verder naar keus: een nauwkeurige muis, stuur, joystick of gamepad en een 19 inch TFT-monitor.

7. Gelden deze aanwijzingen ook voor een laptop?

Tegenwoordig kunnen laptops bijna evenveel als bureaucomputers en zijn ze nauwelijks duurder. De interne uitbreidingsmogelijkheden zijn echter beperkt. Via USB-poorten (hoe meer des te beter) kunt u wel van alles aan de laptop koppelen zoals een extra harde schijf of dvd-brander.

8. Waarom hoor ik u niet over Apple?

De prestaties van Apple Macintosh-systemen zijn voor alle gangbare taken ruim voldoende, maar ze zijn duurder dan vergelijkbare pc's. De meeste gebruikers kiezen voor Intel/Windows. In dit artikel beperken we ons daarom tot het laatste.

9. Mijn pc. is hopeloos verouderd.. Weg ermee?

Nee, blijf werken op uw pc zolang alles nog snel genoeg werkt, de harde schijf niet volloopt en u verder tevreden bent. Wilt u toch een nieuwe kopen, dan kunt u de oude misschien nog gebruiken in een netwerk (zie vraag 66 en volgende), voor dataopslag of als computer voor de kinderen.

10. En als ik hem toch kwijt wil?

U kunt uw pc te koop aanbieden, bijvoorbeeld op www.ebay.nl en op www.marktplaats.nl, maar veel brengt dit niet op. U kunt computerapparatuur ook inleveren bij gemeentelijke afvaldepots (www.nietmeernodig.nl). Wis de inhoud van de harde schijf door hem te formatteren.

11. Kan ik hem ook inleveren bij de winkel?

Alleen als u daar nieuwe spullen koopt. De computerbranche heeft een eigen regeling voor afvalverwerking; U betaalt ook geen verwijderingsbijdrage.

Onderhoud

12. Hoe kom ik achter de snelheid en de hoeveelheid intern geheugen van mijn pc?

Klik op Start en met de rechtermuisknop op Deze computer. Kies de optie Eigenschappen en het tabblad Algemeen. Onder Computer vindt u de kloksnelheid en de hoeveelheid werkgeheugen (Ram-geheugen).

13. En waar vind ik iets over andere onderdelen op mijn pc?

Klik op Start en met de rechtermuisknop op Deze computer, kies de optie Beheren, klik op Apparaatbeheer. Hier vindt u informatie over alle onderdelen in uw pc. Ga naar het betreffende onderdeel en klik op het plusteken voor nadere informatie.

14. USB-poort, Ram-geheugen, het duizelt me nu al.?

Op www.computerwoorden.nl staan alle termen uitgelegd. www.beginnersweb.nl is een site voor "absolute beginners" op gebied van pc's en internet.

15. Hoe weet ik wat voor besturingssysteem er op mijn pc zit?

Windows XP is tegenwoordig standaard, maar ter controle: klik op Start en Uitvoeren. Typ achter Openen: winver. Klik op OK.

16. Kan ik het besturingssysteem updaten?

Via internet kunt u Windows XP automatisch updates laten uitvoeren zodat u altijd met de laatste verbeteringen werkt.

17. Is dat ingewikkeld?

Klik op Starten met de rechter muisknop op Deze computer, kies Eigenschappen en tabblad Automatische updates. U kunt nu instellen hoe vaak u de updates met/zonder uw medeweten wilt laten downloaden en installeren. Voor de instructies in deze 100 vragen nemen we het besturingssysteem Windows XP Home als uitgangspunt (bij Windows 98 gaat het vaak net iets anders).

18. En verder heb ik er geen omkijken naar?

Via automatische updates worden alleen zogenoemde 'essentiële updates' uitgevoerd. Wilt u echter een volledige update, dan moet u naar de site van Microsoft <http://windowsupdate.microsoft.com>.

19. Kost updaten veel tijd?

Met een snelle internetverbinding zijn automatische updates meestal zo gepiept, maar met een inbelverbinding kan het even duren. Microsoft bundelt daarom? van tijd tot tijd alle updates in 'Service Packs'. Deze zijn op cd-rom te bestellen via microsoft.com/netherlands/cdrom/default.aspx.

20. Wat kosten updates?

Die zijn gratis, zowel via internet als op cd-rom.

21. Hoe weet ik hoeveel ruimte er nog op de harde schijf over is?

Klik op Start en op Deze computer. U ziet direct hoeveel ruimte er op de diverse schijven beschikbaar is.

22. En als de harde schijf vol raakt?

Hoe voller de harde schijf, des te trager uw pc wordt. Voordat u overweegt uw schijfruimte uit te breiden, kunt u de boel eerst opschonen en herordenen (defragmenteren).

23. Hoe gaat opschonen?

U heeft misschien filmpjes en foto's opgeslagen op uw pc. Die kunt u op losse schijfjes bewaren, of op een oude pc. Software die u niet of nauwelijks gebruikt kunt u weghalen, of vaak mogelijk bij encyclopedieën, routeplanners en spellen opnieuw installeren met een optie die met minder schijfruimte toe kan. En leeg regelmatig uw digitale prullenbak.

24. Hoe leeg ik de prullenbak?

Ga naar het bureau blad en klik met de rechter muisknop op het pictogram Prullenbak en kies Prullenbak leegmaken. Bedenk wel dat de prullenbak ook bedoeld is om per ongeluk gewiste bestanden terug te halen. Als u de prullenbak leegt, zijn de bestanden echt verloren!

25. Hoe haal ik spullen terug uit de prullenbak?

Ga naar het bureaublad en dubbelklik op de prullenbak. Selecteer het bestand dat u wilt terughalen. Klik met de rechtermuisknop op de selectie en kies Terugzetten. Het bestand wordt dan teruggezet.

26. Lukt dat altijd?

Heel grote bestanden kunt u niet terughalen, want de prullenbak is standaard niet groter dan 10% van de beschikbare ruimte.

27. Kan ik de prullenbak groter maken?

Ja, maar dat kost schijfruimte. Ga naar het bureau blad en klik met de rechter muisknop op de prullenbak. Klik vervolgens op Eigenschappen. Op het tabblad Algemeen kunt u met de schuifregelaar instellen hoeveel schijfruimte u wilt reserveren voor het opslaan van verwijderde items.

28. Nog meer achterstallig opruimwerk?

Met het programma Schijfopruiming kunt u in één keer flink wat overbodige bestanden van de harde schijf verwijderen. Klik op Start, kies Alle programma's, Bureauaccessoires, Systeemwerkset en Schijfopruiming. Vink vervolgens de onderdelen aan die weg mogen (niet de prullenbak!). Bovenin ziet ti hoeveel ruimte elke opruimactie scheelt.

29. En het defragmenteren?

Hoe voller de harde schijf raakt, des te gefragmenteerder (versnipperd) bestanden worden opgeslagen. Bij het opstarten heeft uw pc steeds meer tijd nodig om fragmenten van de opstartprogramma's bij elkaar te zoeken. Als u de harde schijf regelmatig 'defragmenteert', worden die losse stukjes geheergeroeperd, zodat opstarten sneller gaat.

30. Hoe gaat het defragmenteren in zijn werk?

Verbreek eerst de internetverbinding en schakel antivirussoftware uit. Sluit vervolgens alle vensters en klik op Start. Kies Alle programma's, Bureau-accessoires, Systeemwerkset, Schijfdefragmentatie. Kies de schijf die u wilt defragmenteren, klik op Analyseren om te zien of defragmentatie nodig is en klik zo nodig op Defragmenteren.

31. Hoelang duurt defragmenteren?

Dat kan uren duren. Kies dus een moment waarop u de pc voorlopig niet nodig heeft.

32. En als de harde schijf het begeeft?

Een computer is redelijk betrouwbaar, maar als de harde schijf het begeeft, bent u echt alles kwijt.

33. Hoe kan ik voorkomen dat ik belangrijke bestanden kwijtraak?

Door er back-ups van te maken. Backups zijn kopieën van uw bestanden, denk aan tekst, foto's, muziek - en van onderdelen van het systeem, bijvoorbeeld van het besturingssysteem en de programmatuur.

34. Hoe maak ik back-ups?

Van het besturingssysteem en de programma's heeft u normaal gesproken al installatie-cd's in huis. De overige bestanden kunt u op cd of dvd zetten. Of u gebruikt een oude pc als opslagmedium. Er zijn ook back-upprogramma's die automatisch kopieën van uw bestanden maken zonder dat u daar omkijken naar heeft.

35. Hoe vaak moet ik back-ups maken?

Dat hangt ervan af hoe vaak de gegevens op uw pc veranderen en hoe belangrijk die bestanden zijn. Maak minstens een keer per week een back-up van uw bestanden en wacht nooit langer dan een maand.

36. En als die cd's of dvd's beschadigd raken?

Dan kunt u nog proberen de informatie te redden met het gratis IsoBuster (www.smart-projects.net/isobuster/). Tip: koop cd's/dvd's van goede kwaliteit. In de Consumentengids van juni 2004 staat een test van dvd's.

37. Hoe kan ik makkelijk gegevens van de ene computer naar de andere overzetten?

Als beide zijn aangesloten op internet kunt u de bestanden versturen via e-mail. Andere opties zijn via cd-rw, dvd-rw of een geheugenstekker. En natuurlijk via een (draadloos) netwerk (zie vraag 66 en volgende).

38. Wat is een geheugenstekker?

Dat is een zakapparaatje voor externe dataopslag. U steekt hem in een USBpoort en kopieert de bestanden naar en van de stekker. Er zijn twee versies: USB 1.1 en USB 2. De laatste is een stuk sneller, maar uw computer moet dan wel een USB-2-poort hebben.

39. Al de USB-poorten op mijn pc zijn al bezet

Gebruik dan een USB-hub, een 'stekkerdoos' waarop u meer USB-stekkers kunt aansluiten. Let op dat u de juiste USB-hub gebruikt (1.1 of 2).

40. Mijn toetsenbord werkt niet goed meer. Wat te doen?

Toetsenborden en muizen gaan niet zo lang mee als andere pc-onderdelen en staan bloot aan stof en vuil. Maak uw muis en toetsenbord dus regelmatig schoon. Maar zelfs dan moet u ze na enkele jaren vervangen.

41. Hoe maak ik mijn toetsenbord schoon?

Met een doekje licht bevochtigd met 40% alcohol of een brillen doekje. Sommige mensen gaan zover de toetsen van het bord te verwijderen, maar met een stofzuiger (voorzichtig!) haalt u er al veel stof onder vandaan.

42. Waar kan ik terecht met vragen over mijn computer?

Probeer de site van de hardware- of softwareleverancier; Microsoft geeft bijvoorbeeld uitgebreide helpinformatie. Op de site van de fabrikant van de rand apparatuur staan altijd de actueelste drivers.

Opwaarderen

43. Mijn pc is traag als ik met veel programma's tegelijk werk, kan dat?

Ja. Elk geopend programma neemt werkgeheugen in beslag. Als het werkgeheugen vol is, moet de - veel tragere harde schijf als tijdelijke opslag fungeren, waardoor het werken langzamer gaat.

44. Wat kan ik daartegen doen?

Extra werkgeheugen toevoegen. Als er op het moederbord geen geheugenplaats meer vrij is, kan het oude geheugenblok vervangen worden door een met meer capaciteit.

45. Kan ik dat zelf doen?

U moet er niet tegenop zien de systeemkast open te schroeven en technische handelingen te verrichten. In het boek 'Thuis op' uw pc' van de Consumentenbond staat stap voor stap uitgelegd hoe u dat aan moet pakken. Twijfelt u, begin er dan niet aan.

46. De harde schijf is te klein. Hoe kan ik de capaciteit vergroten?

U kunt er een tweede harde schijf bij plaatsen als daar ruimte voor is. Of nog eenvoudiger (maar wel duurder): koop er een externe harde schijf bij.

47. Hoe kan ik mijn pc nog meer opwaarderen?

Bij een desktop kunt u denken aan een krachtiger video- of geluidskaart, uitbreiding met een dvd-brander, (draadloze) netwerkkaart, FireWire-kaart, enzovoort. U leest er meer over in 'Thuis op uw pc'. Bij laptops is er weinig opwaardering mogelijk (zie vraag 64 en 65).

48. Wat is plug and play?

Dat betekent dat de computer zelf de aanwezige onderdelen (zoals nieuwe grafische kaart, extra harde schijf) en aangesloten randapparatuur herkent. Daarna worden de benodigde besturingsprogramma's (drivers) geïnstalleerd.

49. Waar vind ik die drivers?

Windows XP weet een aantal drivers elf te vinden en installeert ze automatisch zodra u nieuwe randapparatuur aansluit. Als de drivers niet 'aan boord' zijn, moet u ze van een bijgeleverde cd afhalen, of downloaden van internet.

50. Waar vind ik drivers op internet?

Op de site van de fabrikant van de randapparatuur staan altijd de actueelste drivers, die u gratis kunt binnenhalen.

51. En wat is 'hot' plug and play?

Normaal gesproken is het niet verstandig randapparatuur aan te sluiten of te verwijderen terwijl uw pc aan staat. Bij een USB-aansluiting kan dat wel. Dat heet hot swapping oftewel hot plug & play.

52. Kan ik de prestaties van mijn monitor opwaarderen?

Nee.

53. Het toetsenbord is stuk. Kan ik het zelf vervangen?

Een standaard PS/2-toetsenbord vervangen door eenzelfde model is simpel. U schakelt de pc uit, haalt de stekker van het oude toetsenbord uit de computer, steekt de stekker van het nieuwe bord in dezelfde stekkeraansluiting en zet de pc weer aan.

54. En als ik een draadloos toetsenbord wil aansluiten?

Er zijn twee soorten draadloze toetsenborden: met een radioverbinding (RF) en met Bluetooth. In beide gevallen moet u waarschijnlijk een driver installeren. Lees de installatiehandleiding en volg de aanwijzingen.

55. Ik heb een toetsenbord geïnstalleerd en krijg nu vreemde tekens bij het typen.

Waarschijnlijk staat de verkeerde taal ingesteld. Klik op het toetsenbordicoon rechtsonder in uw beeldscherm en vink de andere taal aan (Nederlands dan wel Verenigde Staten).

56. Ik speel veel, maar ze doen het alleen goed met een lage resolutie. Hoe kan ik het beeld verbeteren?

Misschien gaat het om oude spellen die niet in de hoge resolutie kunnen werken. En anders is de grafische kaart van uw pc misschien niet krachtig genoeg (zie vraag 6).

57. Ik heb een onderdeel vervangen en nu werkt iets anders niet meer. Wat kan ik doen?

Veel onderdelen in uw computer zijn afhankelijk van elkaar. Verwijder het onderdeel dat niet meer werkt uit de systeeminstellingen van Windows en herstart uw computer. De pc zal nu zelf proberen deze twee onderdelen weer met elkaar te laten communiceren. Lukt dit niet, neem dan contact op met de leverancier van de nieuwe hardwarecomponent.

58. Als ik mijn pc opwaardeer, vervalt dan de garantie?

In veel gevallen niet, al staan sommige pc-verkopers erop dat de opwaardering door hen wordt uitgevoerd. De verkoper moet u hierover inlichten voor u de pc aanschaft.

59. Het bedrijf waar ik mijn pc kocht is failliet gegaan. Waar kan ik terecht voor reparaties?

Veel pc's bevatten standaardonderdelen, die te koop zijn bij vrijwel ieder reparatie- of onderhoudsbedrijf. Vermeld altijd het type, merk en model van de pc. Laat het bedrijf ook bevestigen dat het geleverde onderdeel geschikt is voor uw pc en/of het euvel aan uw pc kan verhelpen.

60. Wat kan ik doen met de oude onderdelen?

U kunt ze aanbieden via www.ebay.nl (om te veilen) of www.marktplaats.nl (om te verkopen).

61. Is het kopen van nieuwe onderdelen via een internetwinkel verstandig?

U kunt er flink geld mee besparen. Maar zijn de onderdelen niet geschikt of defect, dan kan het lastig zijn dat de leverancier niet in de buurt zit. Controleer tevoren wel of de internetwinkel aan alle consumentenvoorwaarden voldoet.

62. Waar kan ik goedkoop terecht voor hardware?

Kijk op www.tweakers.net/pricewatch. Daar vindt u een overzicht van de laagste prijzen in Nederland en omliggende landen. De lijst wordt bijgehouden door bezoekers en hardwareshops.

63. Mijn laptop is kapot. Kan ik hem zelf repareren?

In laptops zitten speciale onderdelen, die veel moeilijker te repareren of te vervangen zijn dan bij pc's. Bij het openen van een laptop kunt u al gevoelige componenten ontzetten. Neem liever contact op met de leverancier voor een lijst van bevoegde reparatiecentra en laat de reparatie uitvoeren.

64. Ik wil mijn computer uitbreiden, maar heb geen ruimte om een nieuw onderdeel te plaatsen.

Het eenvoudigst is het kopen van een externe versie in plaats van een inbouwmodel. Via de USB-poorten kunt u veel apparatuur aansluiten. Zijn die allemaal bezet, neem dan een hub (zie vraag 39).

65. Ik heb een laptop en heb geen zin in al die losse apparaten.

Voor sommige laptops is een 'docking station' te koop, waar u de laptop in zet. Er is ruimte voor insteekkaarten, en verder zit er soms een extra harde schijf in, een cd/dvd-station of nog meer. Het is echter geen mobiele oplossing.

Netwerken

66. Wat is een netwerk?

In een netwerk zijn twee of meer computers met elkaar verbonden. Ze kunnen informatie uitwisselen en bronnen met elkaar delen (bestanden, mappen, aangesloten apparatuur), waardoor u toe kunt met één modem, telefoonlijn en printer. U kunt bijvoorbeeld een oude pc gebruiken voor tekstverwerking en printen, en de nieuwe voor fotobewerking en gamen.

67. Wat heb ik nodig voor een netwerk?

Voor een eenvoudig netwerk heeft u twee pc's met elk een netwerkaansluiting (standaard bij moderne pc's) en een netwerkkabel nodig. Wilt u meer dan twee computers verbinden, dan hoort er nog een 'hub' bij, die als spil fungeert.

68. Hoe kom ik aan die spullen?

Veel computers hebben tegenwoordig al een netwerkaansluiting; zo niet, dan kunt u een losse netwerkkaart kopen samen met de kabels en de hub. Verder zijn er starterspakketten waarin alle noodzakelijke spullen zitten. Dat is voordeliger dan losse onderdelen kopen.

69. En software?

Die zit meestal bij het starterspakket, maar Windows XP bevat alle noodzakelijke programma's al.

70. Kan ik ook een draadloos netwerk aanleggen?

Ja - en veel duurder is het niet. De kabels tussen de computers en hub worden dan vervangen door een zender-ontvangersysteem op elke pc. Een kastje (accesspoint of gateway) dat u op een centrale plaats in huis zet, stuurt signalen van de ene naar de andere computer.

71. Heb ik genoeg bereik voor het hele huis?

Het bereik is 100 meter, maar muren en vloeren bemoeilijken de ontvangst. Het is dus even zoeken naar de optimale plek in huis voor het centrale station.

72. En de buurman kan meegenieten?

Als u niet oppast hebben burens en voorbijgangers vrije toegang tot uw netwerk, internetverbinding en alle aangesloten pc's.

73. Kan ik het draadloos netwerk beveiligen?

U kunt het centrale station zo instellen dat het alleen draadloos contact legt met bekende computers die u van tevoren definieert. Beveilig uw netwerk zo goed mogelijk, met een wachtwoord, dataversleuteling (WEP) en indien mogelijk met automatisch wisselende toegangscode's (WPA).

Ongewenst bezoek

74. Wat kan er verder nog binnendringen op mijn computer?

Zodra u het internet op gaat, krijgt u te maken met virussen, spyware, dialers, hijacks, pop-ups en spam. Dat kan via email, een bezoek aan een site of een lek in Windows XP.

75. Wat zijn virussen precies?

Dat zijn programma's of bestanden die zich razendsnel vermeerderen en via internet binnen een paar dagen miljoenen computers over de hele wereld kunnen 'infecteren'.

Voorals Trojaanse Paarden zijn berucht. Ze zien eruit als normale programma's, maar als u ze binnenhaalt op uw pc, kunnen ze enorme schade aanrichten of uw internetverbinding openzetten zodat anderen vrij toegang hebben tot uw gegevens.

76. Hoe komen ze binnen op mijn pc?

Ze kunnen verborgen zitten als macro in een Word- of Excel-document, als bijlage bij een e-mail, als een schijnbaar 'normaal' programma, of . ongemerkt binnendringen.

77. Hoe kan ik zien of een e-mail besmet is?

Dat weet je nooit zeker. Maar wantrouw e-mails waarvan u de afzender niet kent (of van mensen van wie u geen e-mail verwacht), zeker als er bestanden zijn bijgesloten met extensies als .pif, .scr en .exe. Dit zijn programma's die zich in de computer nestelen wanneer u ze opent. Doe dit dus in geen geval. Gooi de email ongezien weg en verwijder hem ook uit de prullenbak.

78. Wat is een –goed antivirusprogramma?

In de Digitale Consument van januari 2004 kwamen McAfee VirusScan Home (www.mcafee.com), Norton Antivirus (www.symantec.nl) en Kaspersky Anti-Virus Personal (www.kasperskylab.nl) goed uit de bus. U abonneert zich voor een jaar en krijgt meestal automatisch bericht dat u moet verlengen.

79. En gratis oplossingen?

Er zijn steeds meer providers die uw e-mail (al dan niet gratis) automatisch op virussen scannen, maar installeer los daarvan altijd een antivirusprogramma. Als abonnee van XS4ALL kunt u gratis antivirussoftware binnènhalen. Ook op internet vindt u gratis programma's. Ze geven echter niet altijd goede resultaten. Het gratis AntiVir Personal Edition (www.free-av.com) kwam in 2003 goed uit de test.

80. Zal ik voor de zekerheid verschillende antivirusprogramma's installeren?

Niet doen! De programma's zullen met elkaar conflicteren en bovendien maakt elk programma uw pc trager. Verwijder altijd het oude programma voor u een nieuw installeert.

81. Als ik een virusprogramma geïnstalleerd heb, zit ik dan safe?

Alleen als u de software voortdurend ververst, zodat ook de nieuwste virussen onschadelijk gemaakt worden.

82. Wat een gedoe!

Valt mee, alle antivirus programma's zorgen tegenwoordig voor automatische updates.

Let echter op de frequentie: goede antivirus scanners controleren dagelijks of nog vaker op nieuwe updates:

- 83. Mijn telefoonrekening is verhoogd, terwijl ik niet meer bel of internet. Hoe kan dat?**
Als het gaat om bellen naar dure 090x- of buitenlandse equivalenten en de KPN geen rekenfout gemaakt heeft, is er een 'autodialer' aan het werk geweest.
- 84. Wat is een autodialer?**
Dat zijn programma's die - eenmaal geïnstalleerd op uw pc - vaak ongevraagd bellen naar een duur betaalnummer, - waarbij de normale verbinding met uw provider wordt verbroken. Dialers kunnen alleen werken als uw internetverbinding tot stand komt via een inbelmodem. Bent u alleen aangesloten via kabel of ADSL, dan zit u safe.
- 85. Hoe komen dialers binnen op mijn pc?**
Dat doet u zelf: u wordt op een gratis website bijvoorbeeld uitgenodigd om foto's te bekijken. U krijgt een hele serie vensters te zien waarop u nietsvermoedend 'Ja' klikt en uiteindelijk ook een dialer binnenhaalt die een dure telefoonverbinding tot stand brengt. Zolang u de telefoonverbinding niet verbreekt, blijft de teller lopen.
- 86. Hoe kan ik me tegen dialers wapenen?**
Wees alert op extra kosten en installeer een dialer alleen als dat absoluut noodzakelijk is voor iets dat u wilt zien of downloaden. Goede antivirusprogramma's sporen ook dialers op en verwijderen ze. Een firewall (zie vraag 96) waarschuwt wanneer een dialer contact wil maken met internet.
- 87. Als ik internet opstart, verschijnt er een pagina op mijn scherm waar ik niet om gevraagd heb.**
Dan is uw start pagina gekaapt! Daardoor ziet u na het starten van de browser niet de webpagina die u zelf als startpagina heeft ingesteld.
- 88. Hoe krijg ik mijn startpagina terug?**
Eenvoudigweg de startpagina terugzetten is niet afdoende, want die wordt opnieuw veranderd. Gebruik een goed antispyware programma (zie vraag 91).
- 89. Mijn mailbox loopt constant vol met ongevraagde mail. Hoe kan dat?**
U kampt met het spammonster. Waarschijnlijk heeft u uw e-mailadres ergens ingevuld en is uw adres weer doorverkocht aan anderen (op dezelfde manier vindt u ongevraagde post in uw brievenbus). Het kan ook liggen aan spyware op uw computer.
- 90. Wat is spyware?**
Er zijn allerlei gratis programma's verkrijgbaar waarin 'spyware' verborgen zit. Zodra u zo'n programma binnenhaalt op uw pc, nestelt de spion zich op een plek waar hij uw surfgedrag in de gaten kan houden. Die informatie wordt doorgegeven/verkocht, waarna u wordt bestookt met ongevraagde reclameboodschappen.
- 91. Hoe kom ik van spyware af?**
Virushelp.nl (www.virushelp.nl/spyware.htm) vertelt hoe u kunt controleren of uw pc last heeft van spyware en geeft tips om ervan af te komen. Er zijn gratis antispywareprogramma's zoals Ad-aware (www.lavasoft.nl) en Spybot Search & Destroy (www.spybot.info).
- 92. En hoe houd ik spam verder buiten de deur?**
De meeste providers hebben een spamfilter, waardoor veel junkmail uw mailbox nooit bereikt, maar dat werkt niet feilloos. Er zijn losse filters, gratis en betaald, die u extra kunt installeren. Nadeel is dat filters soms ook 'welcome' berichten tegenhouden die ten onrechte voor spam worden aangezien. Wees verder zuinig met het verstrekken van uw emailadres en gebruik bijvoorbeeld een apart (gratis) webmailadres op internet.
- 93. Hoe kom ik aan ongevraagde vensters op mijn scherm?**
Dat zijn zogenoemde pop-ups, losse reclamevensters die automatisch verschijnen zodra u een bepaalde pagina van internet bezoekt. Een van de manieren om internet te gelde te maken.
- 94. Hoe krijg ik pop-ups weg?**

U kunt ze altijd wegglikken (gaat ook snel met Alt-F4), maar u kunt de reclamevensters ook van uw scherm weren met 'pop-upkillers'. Nadeel is dat daarmee ook pop-upvensters met nuttige informatie wegblijven.

95. Wat doe ik tegen bewegende advertenties op mijn scherm?

Klik met de rechter muisknop op het beeld. Verschijnt er een menu met onderaan About Macro Media Flash Player en ergens in het midden de optie Play, klik dan het vinkje weg. De advertentie bevriest. Hetzelfde kunt u doen met bewegende homepages die irritant hun tijd nemen voordat u verder kunt.

96. Wat is een firewall?

Een firewall is een software- of hardwarematige beveiliging waarmee u ongenode gasten buiten uw computer houdt. Via uw IP-adres (vier groepjes van vier cijfers) kan de hele internetwereld namelijk digitaal contact met u maken. Zodra u zich op internet begeeft staat de poort wagenwijd open. Een firewall beperkt het aantal poorten waarlangs gegevensverkeer kan plaatsvinden en controleert de informatie die via de verbinding wordt verstuurd of binnenkomt. Hij voorkomt bovendien dat ongewenste programma's op uw pc contact maken met internet.

97. Welke firewall raadt u aan?

In de Digitale Consument van januari 2004 komen ZoneAlarm Plus (www.zonelabs.com), McAfee Personal Firewall (www.mcafee.com) en Norton Personal Firewall (www.symantecstore.com) als beste uit de test. Er is ook nog een gratis, uitgeklede versie van ZoneAlarm, die goed uit tests komt.

98. Op mijn computer staat al een Windows XP firewall?

Deze firewall werkt maar in één richting: hij houdt ongewenst verkeer van binnen naar buiten niet tegen. Verder hebben veel mensen moeite met het instellen van de firewall en soms werkt het thuisnetwerk niet meer als de firewall actief is.

99. Nog meer beveiligingstips?

U kunt ook een pakket kopen met een antivirusscanner en firewall in één. U bent goedkoper uit dan met losse programma's en vaak zitten er nog een spamfilter en andere extra's bij. Aanraders zijn beste koop McAfee (www.mcafee.com) en voordelige keus Bitdefender (www.securecomm.nl).

100. Hoe blijf ik bij op computergebied?

In onze rubriek Online berichten we over de laatste snufjes en geven we maandelijks praktische tips en trucs. U kunt ook een (proef)abonnement nemen op de Digitale Consument met tests van hard- en software, achtergrondinformatie, instructies en nieuws. Of een abonnement nemen op BondOnline. In de Wegwijzer op pagina 72 vindt u een overzicht van onze praktische boeken over pc en internet.